

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā

2008.gada 5.decembrī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnesis M.Birkmanis,

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu *S.L.* pieteikumā par Ģibuļu pagasta bāriņtiesas 2008.gada 14.augusta lēmuma Nr.1-6/10 grozīšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Ģibuļu pagasta bāriņtiesa 2008.gada 14.augustā pieņēma lēmumu Nr.1-6/10 „Par aizbildnības nodibināšanu *A.L.*, *L.L.*, *D.L.* un aizbildņa iecelšanu”, ar kuru nolemts:

[1.1] nodibināt aizbildnību *A.L.*, /dzēsts personas kods/, *L.L.*, /dzēsts personas kods/, *D.L.*, /dzēsts personas kods/, deklarēta dzīves vieta, Talsu rajons, Ģibuļu pagasts, Ozolu iela 5-26;

[1.2] iecelt *R.D.*, /dzēsts personas kods/, dzīvo „Konradi”, Lubes pagastā, Talsu rajonā par *A.L.*, *L.L.* un *D.L.* aizbildni.

[2] 2008.gada 15.septembrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts *S.L.* (turpmāk arī – pieteicēja) pieteikums, kurā pieteicēja lūdz tiesu grozīt Ģibuļu pagasta bāriņtiesas 2008.gada 14.augusta lēmumu Nr.1-6/10 (turpmāk arī – Lēmums).

Pieteicēja pieteikumā norāda tālāk minēto.

[2.1] 2008.gada 14.augustā pieteicēja vērsās Ģibuļu pagasta bāriņtiesā ar iesniegumu, lai viņas bērnus – *A.L.*, *L.L.* un *D.L.* uz pieteicējas ārstēšanās laiku, kas pēc ārsta sacītā, bija paredzama ilgstoša, nodotu viņas krustmātes *R.D.* aizbildnībā.

Šajā pašā dienā bāriņtiesa bez pieteicējas uzaicināšanas uz tiesas sēdi, pieņēma lēmumu ar kuru, viņas bērni tika nodoti *R.D.* aizbildnībā, lēmumā nenorādot, ka šī aizbildnība nodibināta tikai uz slimības laiku, kā pieteicēja to bija lūgusi.

[2.2] Bērnu tiesību aizsardzības likuma 29.pants paredz, ka bāriņtiesa pēc vecāka lūguma var nodot bērnus ārpusģimenes aprūpei, ja viņi sakarā ar ārstēšanos, nespēj bērnus aprūpēt un šādu lūgumu pieteicēja arī izteica, lai bērni nepaliktu bez aprūpes, kamēr viņa atrodas slimnīcā.

[2.3] Pieteicēja uzskata, ka Ģibuļu bāriņtiesa, lemjot par aizbildnības nodibināšanu viņas bērniem, nav ievērojusi likumu un ir pārkāpusi

pieteicējas kā vecāka un viņas bērnu tiesības dzīvot kopā, jo nav lēmusi par aizbildnības nodibināšanu uz pieteicējas slimības laiku, kā tas tika lūgts, bet gan nodibinājusi bērniem pastāvīgu aizbildnību.

[3] Atbildētāju pārstāvošā iestāde Ģibuļu pagasta bāriņtiesa tiesā iesniegtajā rakstveida paskaidrojumā norāda, ka pieteikums ir nepamatots un noraidāms, pamatojoties uz tālāk minētajiem apsvērumiem.

[3.1] Bāriņtiesa, trīs nepilngadīgo bērnu interesēs, pieņēma lēmumu par aizbildnības nodibināšanu *S.L.* nepilngadīgiem bērniem, saskaņā ar Bāriņtiesu likuma 26.panta pirmās daļas 5.punktu, kas paredz, ka bāriņtiesa lemj par aizbildnības nodibināšanu un aizbildņa iecelšanu bērnam, ja bērns vecāki slimības dēļ nespēj pienācīgi aprūpēt un uzraudzīt bērnus. Paredzēt ārstēšanās ilgumu nav iespējams un tādēļ tas lēmumā netiek norādīts.

[3.2] 2008.gada 29.augustā pieteicēja iesniedza bāriņtiesā lūgumu atcelt aizbildnību viņas nepilngadīgiem bērniem, norādot, ka spēj aprūpēt bērnus pati, jo esot vesela, pievienojot iesniegumam izrakstu no pacienta medicīniskās kartes, kur norādīts, ka ārstēšanās nav nepieciešama slimnīcā, bet darba spējas izvērtējamā dinamikā pēc ārstēšanas kursa ambulatoriskā kārtā. No šīs pacienta ambulatoriskās kartes redzams, ka pieteicējai ārstēšanās kurss vēl turpinās. Pieteicēja šajā iesniegumā nenorādīja, ka nepiekrīt Lēmumam par aizbildnības nodibināšanu viņas bērniem viņas slimošanas laikā, bet tieši pretēji lūdza atcelt aizbildnību. Tieši tādēļ neizprotams ir pieteicējas pieteikums Administratīvai rajona tiesai par Lēmuma grozīšanu.

[3.3] 2008.gada 9.oktobrī Ģibuļu pagasta bāriņtiesas sēdē tika skatīta pieteicējas lieta un sēdē nolēma, *S.L.* atņemt bērnu *A.L.*, *L.L.* un *D.L.* aprūpes tiesības.

[4] Pieteicēja iesniegumā tiesai (*lietas 13.lapa*) un trešā persona iesniegumā tiesai (*lietas 15.lapa*) piekritušas lietas izskatīšanai rakstveida procesā. Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 114.panta pirmo daļu, tika pieņemts lēmums lietu izskatīt rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[5] Tiesa, pārbaudot lietas materiālus atzīst, ka pieteikums ir pamatots un apmierināms.

[6] Lietā konstatēts, ka 2008.gada 14.augustā pieteicēja vērsās Ģibuļu pagasta bāriņtiesā ar iesniegumu, lūdzot, sakarā ar *V.S.* ieteikumu ārstēties, t.i., iziet ārstēšanās kursu, viņas trīs bērnus – *A.L.*, *L.L.* un *D.L.* nodot aizbildniecībā uz laiku pie *R.D.* (*lietas 21.lapa*).

Tātad pieteicēja savā iesniegumā bāriņtiesai bija skaidri izteikusi savu gribu, lai viņas bērniem tiktu iecelts aizbildnis uz laiku kamēr pieteicēja iziet ārstēšanās kursu. Pieteicēja ārstēšanās kursu piekritusi iziet,

pamatojoties uz psihiatres, narkoloģes V.S. sniegto atzinumu (*lietas 19.lapa*).

[7] Atbildētāja izskatot pieteicējas iesniegumu un izvērtējot lietas apstākļus pieņēmusi Lēmumu, to pamatojot ar Bāriņtiesu likuma 26.panta 5.punktu un Civillikuma 222., 234. un 240.pantu.

Bāriņtiesu likuma 26.panta 5.punktā noteikts, ka bāriņtiesa lemj par aizbildnības nodibināšanu un aizbildņa iecelšanu bērnam, ja bērna vecāki slimības dēļ nespēj pienācīgi aprūpēt un uzraudzīt bērnu.

Civillikuma 222.pants noteic, ka bez vecāku aizgādības palikušam bērnam iecelams aizbildnis. Saskaņā ar Civillikuma 234.pantu ja bērns palicis bez aizgādības, ikvienam, bet it īpaši bērna tuvākajiem radniekiem, ir pienākums vērsties bāriņtiesā par aizbildņa iecelšanu. Savukārt minēta likuma 240.pantā noteikts, ka visos tajos gadījumos, kad aizbildņa apstiprināšana vai iecelšana ir atkarīga no bāriņtiesas, tai jāraugās, lai apstiprināmajai vai iecelamajai personai būtu šā pienākuma izpildīšanai vajadzīgās spējas un īpašības.

Secināms, ka atbildētāja atbilstoši savai kompetencei izskatījusi pieteicējas iesniegumu un pieņēmusi Lēmumu par aizbildņa iecelšanu pieteicējas bērniem.

[8] Lietā nepastāv strīds, ka pieteicēja pēc savas iniciatīvas, labprātīgi, vērsusies ar iesniegumu bāriņtiesā, lūdzot noteikt saviem bērniem aizbildni. Tāpat lietā nav strīda, ka pieteicējai nepieciešams iziet ārstēšanās kursu un šajā laikā pieteicēja nespēs pilnvērtīgi aprūpēt bērnus, tāpēc pastāv nepieciešamība bērniem iecelt aizbildni.

Lietā pastāv strīds par to, vai atbildētājai pieņemot Lēmumu bija Lēmumā īpaši jānorāda, ka aizbildnis tiek iecelts uz pieteicējas ārstēšanās laiku.

[9] Bērnu tiesību aizsardzības likuma 1.panta 2.punkts noteic, ka bez vecāku gādības palicis bērns – bērns, kura vecāki nav zināmi, ir pazuduši vai ilgstošas slimības dēļ nespēj realizēt aizgādību vai kura vecākiem atņemtas aprūpes vai aizgādības tiesības.

Minētā likuma 29.panta pirmā daļa paredz, ka bāriņtiesa sadarbībā ar pašvaldības sociālo dienestu nodrošina bērnam ārpusģimenes aprūpi pēc vecāku lūguma, ja viņi sakarā ar ārstēšanos nespēj bērnu aprūpēt.

Izskatāmajā gadījumā pieteicēja savas slimības dēļ nespēj aprūpēt savus bērnus un tādejādi pieteicējas bērni ir atzīstami par palikušiem bez vecāku gādības. Šādos apstākļos bērniem ir tiesības uz ārpusģimenes aprūpi – uz laiku, kamēr pieteicēja nespēj bērnus aprūpēt sakarā ar ārstēšanos.

[10] Civillikuma 341.panta 4.punkts noteic, ka aizbildnība izbeidzas aizbildnībās, kas nodibinātas ar zināmiem nosacījumiem vai uz noteiktu laiku, – iestājoties šiem nosacījumiem vai notekot noteiktajam laikam.

Izskatāmajā gadījumā ir skaidri zināms aizbildnības noteikšanas iemesls – pieteicējas slimība un nosacījums, ka tā tiek noteikta uz pieteicējas ārstēšanās laiku.

Ņemot vērā iepriekš minēto un sprieduma [9] punktā minētās tiesību normas, secināms, ka gadījumā, kad vairs nepastāv likumā noteiktais nosacījums aizbildnības nodibināšanai – bērna vecāku ārstēšanās, kas liedz aprūpēt bērnu, noteiktā ārpusģimenes aprūpe pārtraucama un uz šā pamata citai personai noteiktā aizbildniecība pār bērnu izbeidzama.

[11] Tiesa piekrīt atbildētājas argumentam, ka šobrīd nav zināms kādi būs pieteicējas ārstēšanās rezultāti un kad varētu noslēgties ar pozitīviem rezultātiem ārstēšanās kurss, tāpēc nav iespējams noteikt konkrētu datumu, kad aizbildnība būtu izbeidzama. Taču tas nav šķērslis lēmumā norādīt nosacījumu uz kā pamata aizbildnība nodibināta, no kā savukārt izriet, tās izbeigšanās pamats.

Vērtējot iepriekš minētās tiesību normas kopsakarā un ņemot vērā izdarītos secinājumus, tiesa uzskata, ka atbildētājai bija pienākums Lēmuma lemjošajā daļā norādīt, ka aizbildnība tiek nodibināta uz pieteicējas ārstēšanās laiku. Tas pilnībā atbilstu un veicinātu Bērnu tiesību aizsardzības likuma 6.panta ceturtajā daļā iestrādāto principu, ka bērna ārpusģimenes aprūpes laikā tiek veikti nepieciešamie pasākumi bērna un vecāku atkalapvienošanās nodrošināšanai.

[12] Bāriņtiesu likuma 33.panta pirmajā daļā noteikts, ka bāriņtiesa lemj par aizbildņa atļaušanu no aizbildņa pienākumu pildīšanas Civillikumā paredzētajos gadījumos, kā arī tad, ja ir izbeigušies šā likuma 26.panta pirmās daļas 2., 3., 4., 5., 6. vai 7.punktā minētie aizbildnības nodibināšanas iemesli.

Saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likuma 42.panta trešo daļu nolēmumu par aprūpes vai aizgādības tiesību atjaunošanu pieņem tiesa vai bāriņtiesa likumā noteiktajā kārtībā.

No citētajām tiesību normām izriet, ka aizbildnība neizbeidzas pati no sevis. Jebkurā gadījumā pirms aizbildnības izbeigšanas, atbildētājai būs pienākums pieņemt lēmumu, iepriekš izvērtējot, vai ir izbeigušies likumā noteiktie aizbildnības nodibināšanas iemesli. Izskatāmajā gadījumā vai pieteicēja ir izgājusi nozīmēto ārstēšanās kursu un vai pieteicējas veselības stāvoklis ir tiktāl uzlabojies, ka tā spēj uzņemties atbildību un patstāvīgi nodrošināt bērnu aprūpi.

Tikai konstatējot apstākļus, ka pieteicējas veselības stāvoklis ir stabils, kas nevar kaitēt bērnu drošībai un veselībai, atbildētājai būtu pamats atzīt, ka izbeidzies aizbildnības nodibināšanas iemesls.

[13] Balstoties uz iepriekš minēto, atbildētājai ir uzliekams pienākums pieņemt lēmumu ar kuru tiktu grozīts Lēmums, nosakot ka aizbildniecība tiek nodibināta un aizbildne tiek iecelta uz pieteicējai nepieciešamo ārstēšanās laiku.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu, 254.panta pirmo daļu, otrās daļas 2.punktu, 259.pantu un 289.-291.pantu

nosprieda:

apmierināt *S.L.* pieteikumu par Ģibuļu pagasta bāriņtiesas 2008.gada 14.augusta lēmuma Nr.1-6/10 grozīšanu.

Uzdot Ģibuļu pagasta bāriņtiesai viena mēneša laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas pieņemt lēmumu par Ģibuļu pagasta bāriņtiesas 2008.gada 14.augusta lēmuma Nr.1-6/10 grozīšanu, nolemjot:

1. **nodibināt** aizbildnību *A.L.*, /dzēsts personas kods/, *L.L.*, /dzēsts personas kods/, *D.L.*, /dzēsts personas kods/, deklarēta dzīves vieta, Talsu rajons, Ģibuļu pagasts, Ozolu iela 5-26, uz *S.L.* nepieciešamo ārstēšanās laiku;

2. **iecelt** *R.D.*, /dzēsts personas kods/, dzīvojošas Talsu rajons, Lubes pagasts, „Konradi”, par *A.L.*, /dzēsts personas kods/, *L.L.*, /dzēsts personas kods/, *D.L.* /dzēsts personas kods/, aizbildni uz *S.L.* nepieciešamo ārstēšanās laiku.

Piespriest no Latvijas Republikas par labu *S.L.* samaksāto valsts nodevu desmit latu apmērā.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvajā rajona tiesā.

Tiesnesis

(paraksts)

M.Birkmanis

NORAKSTS PAREIZS

Administratīvās rajona tiesas

tiesnesis _____ M.Birkmanis

Rīgā, 2008.gada 5.decembrī.